

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-05828/2017-ERU

Ostrava dne 27. října 2017

Č. j. 05828-4/2017-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-05828/2017-ERU s obviněným z přestupku, společností **Hroší stavby Morava a.s.**, se sídlem Hodolanská 413/32, Hodolany, 779 00 Olomouc, IČO: 285 97 460, ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, společnost Hroší stavby Morava a.s., se sídlem Hodolanská 413/32, Hodolany, 779 00 Olomouc, IČO: 285 97 460 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným z přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 23. března 2017 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v Olomouci, ul. Průmyslová zemní práce v souvislosti s realizací stavby „Areál firmy HSM Olomouc“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE-80 DN 63, a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 30 000 Kč** (slovy třicet tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 33717.

Odůvodnění

Dne 16. května 2017 bylo Energetickému regulačnímu úřadu (dále jen „Úřad“) jako věcně příslušnému správnímu orgánu podle ust. § 18 energetického zákona doručeno Policií ČR, krajským ředitelstvím policie Olomouckého kraje, územním odborem Olomouc, obvodním oddělení Olomouc 3 (dále jen „Policie ČR“) pod č. j. [REDAKCE] [REDAKCE] oznámení přestupku, kterého se měl dopustit [REDAKCE], narozený [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE], [REDAKCE], narozený [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE], [REDAKCE], narozený [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE].

Po prostudování podkladů obsažených ve spisovém materiálu Policie ČR dospěl správní orgán k závěru, že došlé oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku proti [REDAKCE] a [REDAKCE] dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, kteří za přestupek neodpovídají, ani proti [REDAKCE], který se jednání, v jehož důsledku došlo k poškození středotlakého plynovodu PE-80 DN 63 (dále jen „plynárenské zařízení“), dopustil v postavení zaměstnance účastníka řízení (stavbyvedoucího), a poškození uvedeného zařízení překvalifikoval na přestupek účastníka řízení podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Ze spisového materiálu Policie ČR není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto správní orgán přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu a ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky k vydání tohoto příkazu.

[REDAKCE], narozený [REDAKCE], uvedl, že je hlavním stavbyvedoucím na stavbě „Areál firmy HSM Olomouc“ (dále jen „stavba“) na ul. Průmyslová v Olomouci. V rámci dané stavby došlo k vytyčení vedení vodovodního a plynového řádu pro budoucí připojení stavěného objektu, kdy tyto řády byly umístěny mimo samotnou stavbu na protější straně pozemní komunikace a to v chodníku a okolí. Dne 20 - 21. března 2017 již ale nebylo vytyčení sítí viditelné a šli po paměti. Dne 22. března 2017 byl prováděn řízený protlak pod pozemní komunikací ul. Průmyslová, pro osazení chráničky pro následné vodovodní potrubí, kdy během daného dne přšelo, a do předpřipravené jámy se sesunula část zeminy po spodní hranu vodovodního potrubí a dále se zatopila jáma vodou do cca 1/3. Dne 23. března 2017 se na místo dostavili pracovníci Moravských vodáren pan [REDAKCE] a ještě jeden zaměstnanec a začali vyčerpávat vodu z jámy. Asi po 10 minutách co se [REDAKCE] snažil vyházet bláto z jámy, za panem [REDAKCE] přišel pan [REDAKCE], že by to trvalo dlouho, zda by mu nezapůjčil malý bagr (Kubotu). Pan [REDAKCE] mu vyhověl a dále sdělil, že si budou výkop řídit sami. Není si vědom toho, zda pana [REDAKCE] upozorňoval na plyn nebo ne. Pan [REDAKCE] šel následně za strojníkem panem [REDAKCE], který na stavbě pracuje pro další subdodavatelský subjekt, kdy z pozice stavbyvedoucího jej může úkolovat pro práce související se stavbou. Strojníkovi nařídil vyměnit lžici za menší, aby nenapáchal nějaké škody, kdy při práci jej měli instruovat pracovníci vodáren. Pan [REDAKCE] poté dle instrukcí odjel vyměnit lžici a jel na místo. Asi kolem 8.40 hod. pan [REDAKCE] zaznamenal syčení. Proto ihned běžel k dané jámě se do ní podívat, kdy v protější stěně výkopu byl otvor cca 10 cm v průměru, ze kterého něco unikalo a syčelo. Samotná plynová trubka nebyla vidět. V tuto chvíli si uvědomil, že došlo asi k překopnutí plynu a ihned běžel telefonovat na linku 1239.

██████████, narozený ██████████, uvedl, že pracuje jako montér pro společnost Moravská vodárenská a.s. K jednotlivým ochranným pásmům pro různá vedení (plyn, elektřina) není proškolen, neboť výkopové práce neprovádí. Provádí pouze montáž na místě, kde je výkop již nachystán. Pan ██████████ měl s kolegou ██████████ provést dle požadavku účastníka řízení na ulici Průmyslová novou vodovodní přípojku. Dne 21. března 2017 se jel podívat na místo, v jámě byl obnažený vodovodní řád, žádného souběžného vedení plynu si nevšiml. Nebyla viditelná žádná trubka ani bezpečnostní fólie, resp. písečný obsyp. Na místo se dostavil i následujícího dne zjistit stav poté co byl proveden protlak chráničky pod komunikací pro budoucí vodovodní vedení, kdy zjistil, že vlivem deště a prací na protlaku došlo k sesuvu hlíny a zatopení vodou do cca ¼ hloubky jámy. Dne 23. března 2017 provedl společně s panem ██████████ vyčerpání vody z jámy, co to šlo. Poté na místo přišel stavbyvedoucí s dělníkem, který se snažil vyházet bláto z jámy. Většina bláta mu však padala z lopaty zpět do jámy. Pan ██████████ se následně dohodl se stavbyvedoucím, že bláto z jámy bude vybráno bagrem, který zajistí stavbyvedoucí. Následně přijel na místo strojník s bagrem. Stavbyvedoucí panu ██████████ nic bližšího k práci se strojníkem neuvedl. Pan ██████████ měl za to, že strojníka náležitě poučil co a jak. Pan ██████████ strojníkovi sdělil kde je vedení vody a kde je třeba si dát pozor. Strojník se nijak nezmiňoval o plynu a pan ██████████ si rovněž nevšiml dalšího vedení kolem jejich tras, kdy z místa má pouze plánek vedení vodovodního potrubí. Pan ██████████ strojníkovi při práci v jámě ukazoval, kde je vedení vody, aby se od ní držel dále, přitom stál na protější straně, než byl bagr. Během práce strojníka uslyšel velkou ránu a následné syčení plynu. Pan ██████████ o vedení plynu v době před jeho poškozením neměl žádné tušení, jak stavbyvedoucí, tak ani strojník, či dělník co vyhazoval bláto, se o vedení plynu nezmiňovali.

██████████, narozený ██████████, uvedl, že pracuje jako strojník u fyzické osoby podnikající ██████████, IČO: ██████████. Dne 23. března 2017 byl kontaktován stavbyvedoucím, že pracovníci vodáren by potřebovali upravit výkop pomocí rypadla, kdy bylo nutné vybrat sesuv bahna. Stavbyvedoucí mu sdělil, že ho budou instruovat vodaři, kteří jsou přímo u výkopu. Vzhledem k tomu, že při výkopu musí strojníka vést (instruovat) další náležitě poučená osoba, tak měl za to, že dané vodaře stavbyvedoucí náležitě poučil. Stavbyvedoucí ani nikdo další mu neřekl, že v místech výkopu, případně v jeho blízkosti vede plyn. ██████████ nic neví o tom, zda pracovníci vodáren měli instrukce o vedení plynárenského zařízení, ale vzhledem k reakci pracovníka vodáren, leknutí, mu přišlo, že byl značně z daného překvapen. ██████████ se o přítomnosti plynárenského zařízení nedozvěděl ani při obhlídce prostoru, kdy zde nebylo na zemi žádné značení, nebyla vidět ve výkopu ani trubka, ani bezpečnostní páska, ani pískový obsyp.

Ze sdělení účastníka řízení ze dne 13. dubna 2017 správní orgán zjistil, že byl hlavním dodavatelem stavby.

Dne 29. srpna 2016 došlo k předání a převzetí staveniště, o čemž svědčí zápis z téhož dne.

Dne 20. ledna 2016 vydal správce plynárenského zařízení ke stavbě vyjádření zn. ██████████, v němž bylo uvedeno, jaká plynárenská zařízení se v zájmovém území stavby nacházejí. Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo provedeno dne 13. února 2017, o čemž byl téhož dne vyhotoven protokol. Vedení trasy bylo vizuálně vyznačeno v terénu barvou. Protokol převzal zaměstnanec účastníka řízení pan ██████████.

Dne 23. března 2017 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v Olomouci na ul. Průmyslová při provádění zemních prací účastníkem řízení k poškození plynárenského zařízení. O poškození tohoto zařízení byl téhož dne proveden zápis do stavebního deníku, list č. [REDACTED].

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení nedošlo k úniku plynu ani k přerušení dodávky plynu konečným zákazníkům, jak vyplývá ze sdělení společnosti GasNet, s.r.o. ze dne 24. dubna 2017.

Dne 1. července 2017 nabyl účinnosti zákon o odpovědnosti za přestupky.

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci příkazního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo byl hlavním dodavatelem stavby a práce na stavbě prováděl na vlastní jméno a odpovědnost. Z vyjádření pana [REDACTED] (hlavního stavbyvedoucího – zaměstnance účastníka řízení) učiněného před policejním orgánem vyplývá, že to byl právě on, kdo organizoval práce s bagrem při vyčištění výkopu, přičemž ani pracovníka společnosti Moravská vodárenská a.s. pana [REDACTED], ani strojníka pana [REDACTED] (pracujícího pro subdodavatele fyzickou osobu podnikající [REDACTED]) neinformoval před zahájením zemních prací o uložení plynárenského zařízení v místě prováděných prací. Jmenovaný dále uvedl, že již ve dnech 20 - 21. března 2017 nebylo vytyčení sítí viditelné a šli po paměti. Páni [REDACTED] a [REDACTED] uvedli, že nebyli o uložení plynárenského zařízení v blízkosti výkopu informováni.

Účastník řízení přitom věděl, že jsou zemní práce prováděny v ochranném pásmu plynárenského zařízení, když měl k dispozici vyjádření správce plynárenského zařízení v zájmovém území stavby. Účastník řízení ač věděl, že vytyčení plynárenského zařízení již není viditelné (vyjádření [REDACTED]), přesto v dotčeném území nařídil provádění zemních prací, aniž by si nechal provést nové vytyčení. Vzhledem k tomu, že došlo k poškození plynárenského zařízení, je z těchto okolností zřejmé, že účastník řízení nepostupoval s maximální opatrností a podle podmínek stanovených správcem distribuční soustavy. Účastník řízení ač věděl, že vytyčení plynárenského zařízení již není viditelné, přesto v dotčeném území nařídil provádění zemních prací, aniž by si nechal provést nové vytyčení.

Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se zde o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je proto věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení s výše uvedenými následky.

Správní orgán se v rámci příkazního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 91d odst. 1 energetického zákona a dospěl k závěru, že účastník řízení s ohledem na výše uvedené nevyvaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů pokutu, až do výše 15 000 000 Kč.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Účastníkem řízení byl poškozen středotlaký plynovod, tedy energeticky významné zařízení, což správní orgán hodnotí jako přitěžující okolnost.

Účastník řízení, kterým je společnost, jejíž činností je mimo jiné provádění staveb, jejich změn, a odstraňování, si měl být vědom toho, že v ochranném pásmu plynárenského zařízení a jeho bezprostřední blízkosti je nutno zemní práce provádět s maximální opatrností. Pokud s ohledem na průběh prací bylo nutné k vyčištění výkopu použít bagr měl si účastník řízení při provádění prací počínat zvláště obezřetně, zajistit si nové vytyčení plynárenského zařízení pokud původní vytyčení již nebylo viditelné, což se však nestalo. Tuto skutečnost správní orgán hodnotí jako přitěžující okolnost.

V důsledku poškození plynárenského zařízení nedošlo k úniku plynu do ovzduší, ani nedošlo k odpojení konečných zákazníků, což správní orgán hodnotí jako polehčující okolnost.

Při stanovení výše uložené pokuty hodnotil správní orgán jako polehčující okolnost bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení. Jako polehčující okolnost hodnotí správní orgán rovněž skutečnost, že poškozené plynárenské zařízení nebylo opatřeno výstražnou fólií a obsypem v souladu s technickými normami.

Při stanovení výše pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. Účastník řízení není a v minulosti nebyl evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, a lze tedy konstatovat, že porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což hodnotí správní orgán jako výrazně polehčující okolnost.

Správní orgán z Výkazu zisku a ztrát k 31.březnu 2016 založeného ve Výroční zprávě za rok 2015/16 ve sbírce listin Veřejného rejstříku zjistil že účastník řízení vykázal výsledek hospodaření před zdaněním ve výši [REDAKCE] Kč.

Správní orgán k výši udělené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložený správní trest tak může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Vzhledem k tomu, že účastníku řízení tak byla uložena pokuta u samé spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

Mgr. Lukáš Kugler, v. r.
vedoucí oddělení správních řízení Ostrava